

LANGABEZIA FEMENINOA ETA MASKULINOA: GENERO-ASIMETRIA LANGABEZIAREN IRUDIKAPEN SOZIALEAN

Tesiaren egilea: Maider Larrañaga Egileor

Unibertsitatea: Euskal Herriko Unibertsitatea

Saila: Gizarte Psikologia eta Portaera Zientzien Metodologia Saila

Tesi-zuzendaria: Jose F. Valencia Garate

Tesiaren laburpena:

Gazteek langabeziaren inguruan duten irudikapen sozialera hurbildu gara lan honetan. Ikerketaren helburua izan da aztertzea zein den genero-asimetria iraunderaztean irudikapen sozialek jokatu duten papera. Langabezia femeninoaren eta langabezia maskulinoaren inguruko hausnarketak aukera ematen du sakon aztertzeko, batetik, espazioaren banaketa tradizionala (publikoa-lana eta pribatua-etxekolana) eta, bestetik, gizonek emakumeekiko dituzten dominaziozko harremanak.

Egun langabezia lanaren pribazio moduan ulertzen da, lana erreferentzia-puntu positibotzat hartuta. Lanak integratu eta langabeziak hondar sozialean kokatzen omen du. Maila honetan, langabezia sozialki eraikitako errealitate bat da, bere ondorio indibidual, sozial, ekonomiko eta familiarrez gain, bestelako funtzio sozialek betetzen dituen sistema ekonomiko eta soziala mantentzen. Gure kasuan, genero-harremanen azterketa interesatzen zaigu bereziki. Hain zuzen ere, Europako populazio aktiboan gero eta emakume gehiago badago ere, era berean, emakumeak bereziki kaltetuak ageri dira lan-baldintzen degradazioaren eta onartutako pobreziaren aurrean. Gizartean, dirudienez, langabeziarekiko tolerantzia maila desberdinak daude, irizpide sozial inplizituekin loturik. Irizpide horien artean, generoaren araberrako rolen banaketak egitura sozialean bi genero-kategorien arteko asimetria mantentzea du helburu; egitate hori irudikapen sozialean bidez arakatzen saiatu gara gure ikerketan.

Gazteek langabeziari buruz duten irudikapenean genero-sistemak jokatzen duen rola aztertzeko hiru populazio-lagin hartu dira: bi Frantziako estatuari lotuak (Aix-en-Provence eta Baiona-Bidarte) eta Espainiako estatuko bat (Irun). Galdesortak hainbat unibertsitate-institutu, teknologia-eskola eta lanbide-heziketako zentrotan bildu dira. Guztira, 18-25 urte bitarteko 650 ikaslek parte hartu dute (392 emakumezko eta 357 gizonezko). Irudikapenaren edukia eta egitura lantzeko, hainbat teknika erabili dira galdesortetan: «gogora ekartzea» irudikapenaren edukia aztertzeko, «karakterizazioa» langabeziari loturiko ezaugarrien hierarkizazio kolektiboan sakontzeko, «ordezkapena» sistema arauemailea aztertzeko eta «errefusapena» zenbait elementuren zentraltasuna konfirmatzeko.

Lortutako emaitzei dagokienez, kasu maskulinoa eta kasu femeninoa langabeziaren irudikapen beraren baitan kokatzen dira. Horrela, gazteek langabeziaz

duten irudikapena bat dator definizio instituzionalarekin (lanik ez duen eta lanaren bila dabilen pertsona da langabetua) eta egoera horrekin lotutako zailtasunekin, maila ekonomikoan batez ere. Baina, era berean, genero-asimetriaren ondorioz gizonen eta emakumeen langabeziaren arteko desberdintasunak nabarmentzen dira. Gizon langabetuaren kasuan, langabeziak eragin ditzakeen ondorio indibidualak azpimarratzen dira eta, gainera, egoera horrek gizonaren testuinguru hurbi-lenean, familiar, eragin ditzakeen kalteak aipatzen dira, egoera horren «larritasuna» agerian utziz. Emakumeen kasuan, berriz, ondorio indibidual eta ekonomikoek indarra galtzen dute, eta emakumeak familiarekiko, etxearekiko eta seme-alabekiko duen rol tradizionala azpimarratzen da, egoera horren «abantailak» mahaigaineratuz. Langabeziaren irudikapen sozialean, beraz, emakumeen eta gizonen arteko desberdintasun sozialak islatzen eta mantentzen dira, familiarekiko emakumezkoen eta gizona zkoen estereotipoak mantentzen dira eta gizarte-sistema androzentrikoa justifikatzen da.